

Załącznik nr 3
do Uchwały Nr
Rady Powiatu Częstochowskiego
z dnia

Objaśnienia przyjętych wartości w Wieloletniej Prognozie Finansowej Powiatu Częstochowskiego na lata 2023 – 2030

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych została sporządzona Wieloletnia Prognoza Finansowa Powiatu Częstochowskiego, obejmująca lata 2023 – 2030, co wynika z prognozy długu stanowiącej integralną część wieloletniej prognozy finansowej. Prognoza została opracowana do 2030 roku, w którym to zostaną spłacone ostatnie zobowiązania zaciągnięte przez Powiat Częstochowski.

Stosownie do wymogów zmienionej ustawą z dnia 14 października 2021 roku o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw - ustawy o finansach publicznych konieczne jest spełnienie w latach 2022-2025 relacji wynikającej z art. 243 tej ustawy (indywidualny wskaźnik zadłużenia). Stanowi ona, iż spłata rat i odsetek w stosunku do dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące danego roku musi być mniejsza bądź równa wskaźnikowi obliczonemu na podstawie średniej z trzech ostatnich albo siedmiu lat, a wyliczonemu przy uwzględnieniu różnicy dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i wydatki bieżące pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art.72 ust.1 pkt 2 (zaciągniętych po 1 stycznia 2019r.) oraz o wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 do dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące. Zgodnie ze zmienionym w/w ustawą art.9 ust.1 Powiat Częstochowski wylicza ustaloną na lata 2022-2025 relację wynikającą z art.243 ustawy o finansach publicznych z okresu trzech ostatnich lat.

Na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 roku o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw wprowadzono przepis przejściowy mówiący, iż relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art.243 ust.1 ustawy zmienianej w art.2, może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jest na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art.217 ust.2 pkt 4-8 ustawy zmienionej w art.2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nieprzeznaczone na finansowanie deficytu budżetowego. Powiat Częstochowski pomimo istniejącej ustawowej możliwości dotyczącej niezachowania w/w relacji w latach 2023-2025 będzie starał się utrzymywać sytuację

finansową na odpowiednim poziomie, celem spełnienia relacji wynikającej z art.243 ustawy o finansach publicznych.

Natomiast od 2026 roku wymagane jest spełnienie relacji stanowiącej, iż spłata rat i odsetek w stosunku do dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące danego roku musi być mniejsza bądź równa wskaźnikowi obliczonemu na podstawie średniej z siedmiu poprzednich lat, a wyliczonemu przy uwzględnieniu różnicy dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i wydatków bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art.72 ust.1 pkt 2 (zaciągniętych po 1 stycznia 2019r.), wydatki bieżące na obsługę długu oraz o wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 do dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące.

W latach 2023 – 2030 wskaźniki spłaty zadłużenia utrzymują się poniżej dopuszczalnych limitów wartości, a więc spełniają wymogi ustawowe. Jedynie w 2025 roku wskaźnik spłaty zobowiązań wyliczony w oparciu o plan trzeciego kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy nie zostaje spełniony, gdyż do wyliczenia wskaźnika nie uwzględniono w planie dochodów bieżących dodatkowych środków na rok 2022 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 6 076 607 zł. Środki te zostały wprowadzone do planu w czwartym kwartale 2022 roku i miały wpływ na spełnienie wskaźnika obliczonego w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy. Z uwagi na problemy z wykonawcami realizującymi zadania inwestycyjne i brakiem postępu prowadzonych prac zakłada się, że kredyt w wysokości 2 600 000 zł nie będzie zaciągnięty w 2022 roku, co poprawi poziom wskaźnika spłaty zadłużenia. Wyliczony wskaźnik spłaty zobowiązań w poszczególnych latach przedstawia tabela dotycząca Wieloletniej Prognozy Finansowej w kolumnach 8.1 – 8.4.1.

Dane ujęte do wyliczenia wskaźnika dotyczące wykonania lat 2020 – 2021 oraz plan wg stanu na dzień 30 września 2022 roku są zgodne z danymi wynikającymi ze sprawozdań budżetowych i planu budżetu za III kwartały bieżącego roku.

W zakresie planu na 2023 rok wartości ujęte w prognozie są zgodne z projektem uchwały budżetowej na 2023 rok i zostały opisane w materiałach informacyjnych do tej uchwały. Natomiast w latach 2024-2030 przedstawione prognozowane wartości oparte są na wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych.

W budżecie na 2023 rok zaplanowano dochody ogółem w wysokości 139 385 849 zł natomiast wydatki ogółem w kwocie 151 392 138 zł. Zakładane plany powodują, iż budżet zamknie się deficytem w wysokości 12 006 289 zł. W 2023 roku wydatki bieżące w kwocie 119 461 358 zł zostaną sfinansowane dochodami bieżącymi w wysokości 115 573 782 zł oraz wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, co jest zgodne z ustawą o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Planowany deficyt operacyjny wyniesie 3 887 576 zł. Wydatki majątkowe na 2023 rok zamkną się kwotą 31 930 780 zł i zostaną pokryte dochodami majątkowymi w wysokości 23 812 067 zł oraz przychodami.

Splata rat kapitałowych w 2023 roku od kredytów, pożyczek wyniesie 4 570 318 zł. Ponadto planowane w 2023 roku spłaty rat od trzech leasingów operacyjnych wraz z wykupem wyniosą 287 845,03 zł.

Przyjęte w budżecie na 2023 rok przychody w wysokości 16 576 607 zł pochodzą z planowanego do zaciągnięcia kredytu bankowego w wysokości 10 500 000 zł, oraz wolnych środków o których mowa w art.217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 6 076 607 zł (są to dodatkowe dochody na 2022 rok z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które zgodnie z pismem Ministra Finansów wpłyną w bieżącym roku i w całości zostaną zdeponowane na lokacie bankowej. Planowane przychody z tytułu wolnych środków zostaną przeznaczone na spłatę deficytu operacyjnego oraz pokryją planowane wydatki majątkowe.

W kolejnych latach 2024 – 2030 wydatki bieżące finansowane będą w całości dochodami bieżącymi. Budżety w tych latach zamkną się nadwyżką, która przeznaczona zostanie na spłatę rat kapitałowych od kredytów, pożyczek i obligacji komunalnych.

Poszczególne wielkości ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej w latach 2023 – 2030 przedstawiają się następująco:

1) Dochody ogółem

Plan dochodów na 2023 rok wynoszący 139 385 849 zł w stosunku do III kwartału 2022 roku maleje o kwotę 3 214 471,53 zł, co wynika ze zróżnicowanych zmian w planie dochodów bieżących i majątkowych.

Dochody bieżące w 2023 roku w stosunku do III kwartału 2022 roku rosną o 3 357 717,47 zł głównie z uwagi na większe dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych publicznego transportu zbiorowego realizowanego przez Powiat Częstochowski, zwiększone wpływy z tytułu odpłatności mieszkańców domów pomocy społecznej oraz planowane wyższe dochody z gmin i powiatów na utrzymanie dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych.

Dochody majątkowe w 2023 roku zaplanowano w wysokości 23 812 067 zł, które maleją o kwotę 6 572 189 zł w stosunku do planu III kwartału 2022 roku i wynikają głównie z mniejszych kwot dofinansowań z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację zadań drogowych oraz dotacji na zadania majątkowe scaleniowe.

W roku 2024 dochody ogółem znacznie wzrastają z uwagi na planowane do pozyskania środki zewnętrzne na prace scaleniowe bieżące i majątkowe, których finansowanie przypada w tym okresie (umowy na dofinansowanie tychże prac zostały podpisane z Urzędem Marszałkowskim). Zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na potrzeby opracowania niniejszej prognozy od 2024 roku i lata następne uwzględniono kwotę części rozwojowej subwencji ogólnej ustalonej przez Ministerstwo Finansów. Prognozowaną kwotę w/w subwencji zindeksowano wskaźnikiem średniookresowej dynamiki produktu krajowego brutto w cenach bieżących, tj. 7,8%. Założono również, że część oświatowa subwencji ogólnej będzie wyższa w stosunku do 2023 roku z uwagi na fakt, że plan subwencji na 2023 rok jest wyższy w porównaniu z 2022 rokiem o 7,5% i nie uwzględnia

wszystkich podwyżek nauczycieli oraz wzrostu cen towarów i usług. Ponadto w bieżącym roku szkolnym zwiększyła się znacznie liczba uczniów oraz pojawiły się dodatkowe zadania związane z nauką młodzieży z Ukrainy, co również przekłada się na planowany wzrost subwencji oświatowej. Przyjęto również, że część wyrównawcza i równoważąca subwencji ogólnej wzrośnie o około 7,8% z uwagi na wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz wyższy poziom cen towarów i usług. Założono również, że zwiększą się wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych przyjmując w sposób ostrożnościowy wskaźnik na poziomie 7,4%, czyli niższy niż zakładany wskaźnik makroekonomiczny dotyczący przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej, które w 2024 roku w stosunku do 2023 roku przewiduje się, że wzrośnie o 8,3%. Przyjęto również większe dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych opierając się na trzech minionych latach, gdzie przyrost wynosił ok. 50%-52%.

Od roku 2025 plan dochodów spada z uwagi na planowane zakończenie głównych prac scaleniowych w 2024 roku oraz drogowych i kształtuje się na poziomie 153 613 080 zł. W kolejnych latach prognozy plan dochodów ogółem nieznacznie rośnie w granicach niespełna 0,2%-1%. Poziom dochodów ogółem, w tym dochodów bieżących w latach 2025 – 2030 zaplanowano z dużą ostrożnością i trudnym do oszacowania poziomem możliwych do pozyskania dochodów własnych powiatu z uwagi na zmieniające się przepisy prawne. Kwoty udziału w podatkach dochodowych oraz subwencji z budżetu państwa w latach 2025-2030 zaplanowano na poziomie roku 2024.

W latach 2025 – 2030 wysokość dochodów majątkowych zaplanowano na niezmiennym poziomie wynoszącym 24 mln zł w sposób ostrożny z zachowaniem zasad realności.

Począwszy od 2026 roku do końca okresu prognozy nie planuje się aktualnie finansowania inwestycji ze środków Unii Europejskiej. W latach objętych prognozą nie planuje się także dochodów z tytułu sprzedaży majątku.

2) Wydatki ogółem

W 2023 roku planowane wydatki zostaną pokryte planowanymi kwotami dochodów oraz częściowo przychodami.

Plan wydatków w latach 2024 – 2030 dostosowano do poziomu planowanych dochodów. W latach objętych prognozą założono łagodny wzrost wydatków bieżących w granicy 0,2% – 1%. Plan wydatków bieżących w poszczególnych latach zabezpieczy funkcjonowanie jednostek powiatowych oraz potrzeby związane z działalnością powiatu.

Zróżnicowany poziom wydatków zarówno bieżących jak i majątkowych w latach 2023 - 2025 wynika głównie z przyjętego harmonogramu prac scaleniowych ujętych w wykazie przedsięwzięć oraz realizacji inwestycji na drogach powiatowych dofinansowanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Wydatki majątkowe w latach 2023 – 2024 zostały skalkulowane w oparciu o kontynuowane i planowane przedsięwzięcia inwestycyjne. Natomiast w 2025 obniżono poziom wydatków majątkowych do kwoty 26 mln. zł rocznie głównie na planowane do realizacji jednoroczne inwestycje.

Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane – zaplanowane są w 2023 roku w kwocie 66 560 574 zł, w kolejnych latach prognozy planuje się wzrost tej grupy wydatków o około 1%.

Wydatki bieżące na obsługę długu, w latach 2023 - 2024 znacznie rosną do kwoty 2 300 000 zł (kwota zaplanowanych odsetek na 2022 rok wyniosła 1 086 009 zł) z tytułu wzrostu stóp procentowych oraz planowanego do zaciągnięcia kredytu bankowego. Od roku 2025 wydatki na obsługę długu mają tendencję spadkową w związku ze stopniową spłatą zadłużenia i planowanym spadkiem stóp procentowych zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów.

W zestawieniu wydatków na obsługę długu nie występują odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

3) Wynik budżetu – w roku 2023 planuje się deficyt w kwocie 12 006 289 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

a) kredytu bankowego	5 929 682 zł
b) wolnych środków o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	6 076 607 zł

W latach 2024 – 2030 planowana jest nadwyżka budżetowa, którą prognozuje się przeznaczyć na spłatę zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji.

4) Przychody – planowane są w 2023 roku w kwocie 16 576 607 zł, a ich źródłem będą:

a) kredyt bankowy w wysokości	10 500 000 zł,
b) wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	6 076 607 zł.

W wolnych środkach ujęto dodatkowe środki na rok 2022 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 6 076 607 zł, które zgodnie z pismem Ministra Finansów zostaną przekazane na rachunek bankowy powiatu do 31 grudnia 2022 roku. Środki te nie zostaną wydatkowane w 2022 roku i w całości zostaną zdeponowane na lokacie bankowej.

W latach 2024 – 2030 nie planuje się przychodów.

5) Rozchody – w 2023 roku zaplanowano w kwocie 4 570 318 zł na spłatę rat od kredytów, pożyczek i obligacji komunalnych zaciągniętych w latach poprzednich. Kwoty rozchodów w poszczególnych latach przedstawia tabela dotycząca Wieloletniej Prognozy Finansowej w kolumnach 5– 5.1.

W planowanych rozchodach uwzględniono kredyt bankowy w kwocie 2 600 000 zł planowany do zaciągnięcia w 2022 roku, którego spłata ma nastąpić w latach 2024 - 2028 roku oraz kredyt planowany do zaciągnięcia w 2023 roku w wysokości 10 500 000 zł, którego spłatę zaplanowano następująco:

2024 – 200 000 zł
2026 – 200 000 zł
2027 – 400 000 zł
2028 – 3 000 000 zł
2029 – 3 000 000 zł
2030 – 3 700 000 zł

W spłatach rat kapitałowych kredytów, pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych nie występują wyłączenia z limitu spłat zobowiązań, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

6) Kwota długu – w poszczególnych latach jest pochodną kwoty zaciągniętych w latach ubiegłych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych obligacji komunalnych oraz innych tytułów dłużnych (leasingów operacyjnych) i wykazywana na koniec każdego roku prognozy i ujęta w poz. 6 Wieloletniej Prognozy Finansowej. W planowanej kwocie długu uwzględniono wartość planowanego do zaciągnięcia w 2023 roku kredytu bankowego w wysokości 10 500 000 zł. Kwota długu w przyszłych latach ulegać będzie zmniejszeniu w związku z niezaciąganiem od 2024 roku nowych tytułów dłużnych. Całkowita spłata zobowiązań ma nastąpić w 2030 roku.

W ogólnej kwocie długu zawiera się kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków i wynosi w roku 2023 – 216 055 zł. Wartości te dotyczą zadłużenia z tytułu leasingu operacyjnego na zakup piaskarko - solanek na potrzeby Powiatowego Zarządu Dróg w Częstochowie.

7) Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

W 2023 roku powiat częstochowski planuje deficyt operacyjny w kwocie 3 887 576 zł, czyli ujemną różnicę między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi. W pozostałych latach objętych prognozą powiat częstochowski planuje nadwyżkę operacyjną czyli dodatnią różnicę między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi.

8) Dochody bieżące na programy finansowane z udziałem środków Unii Europejskiej – wyniosą w 2023 roku 4 783 623 zł (w tym środki Unii Europejskiej to kwota 3 145 623 zł) i są zgodne z danymi wynikającymi z projektu budżetu. Na poziom tej grupy dochodów mają wpływ projekty w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na prace scaleniowe, Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa” oraz środki z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji Erasmus+. Znaczny wzrost poziomu tej grupy dochodów następuje w 2024 roku i dotyczy realizacji harmonogramu prac na dwóch obiektach.

9) Dochody majątkowe na programy finansowane z udziałem środków Unii Europejskiej –

dochody te zgodnie z projektem budżetu na 2023 rok wyniosą 4 206 300 zł (w tym środki Unii Europejskiej to kwota 2 742 300 zł). Planowane dochody w wysokości 4 024 000 zł (w tym środki z Unii Europejskiej – 2 560 000 zł, budżet państwa – 1 464 000 zł) zostały przyznane zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego na zadania scaleniowe gruntów na terenie trzech gmin powiatu częstochowskiego. Pozostała kwota w wysokości 182 300 zł dotyczy Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa „Cyfrowy Powiat”. Wyższy poziom dochodów na programy finansowane z udziałem środków unijnych wynoszący 21 039 322 zł planuje się na 2024 rok, z uwagi na realizację prac scaleniowych inwestycyjnych.

10) Wydatki bieżące na projekty realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej – wyniosą

w 2023 roku 4 783 623 zł i są to głównie wydatki na prace scaleniowe, projekt cyfryzacji urzędu oraz program oświatowy. W kolejnych latach poziom tych wydatków ma odzwierciedlenie w poziomie dochodów z udziałem środków Unii Europejskiej i dotyczy prac scaleniowych na terenie dwóch gmin powiatu.

11) Wydatki majątkowe na projekty realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej - w 2023

roku kształtują się na poziomie 4 206 300 zł, w ramach których zaplanowano inwestycję dotyczącą prac scaleniowych gruntów na terenie trzech gmin powiatu. W kolejnym roku prognozy wysokość tych wydatków dostosowano do planowanego poziomu pozyskania środków zewnętrznych w zakresie scalania gruntów, przyznawanych przez Wojewodę Śląskiego, których największa kumulacja w wysokości 21 039 322 zł przypada na rok 2024.

12) Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy (dotyczące przedsięwzięć)

– zgodne są z kwotami ujętymi w załączniku nr 2 dotyczącym wykazu przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Planowana kwota na 2023 rok wynosi 47 572 634 zł, z czego 16 171 854 zł to wydatki bieżące, natomiast wydatki majątkowe stanowią kwotę 31 400 780 zł. Ustalone wydatki objęte limitem na lata 2023 – 2026 wynikają przede wszystkim z realizacji zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa oraz zadań inwestycyjnych drogowych finansowanych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

13) Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych – spłaty rat w 2023 roku w

kwocie 4 570 318 zł wynikają z zobowiązań już zaciągniętych. Natomiast w latach 2024 - 2030 nie są uwzględnione raty od planowanego do zaciągnięcia w 2022 roku kredytu bankowego w wysokości 2 600 000 zł, którego spłata zaplanowana jest na lata 2024 - 2028 rok oraz planowanego w 2023 roku do zaciągnięcia kredytu bankowego w kwocie 10 500 000 zł, którego spłatę zaplanowano w latach 2024, 2026 – 2030.

14) Wydatki zmniejszające dług – w latach 2023 - 2024 ujęto spłaty zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 roku zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczki, inne niż kredyty i pożyczki tj. umów leasingu operacyjnego na zakup ciągnika rolniczego wraz z ramieniem (zobowiązanie zaciągnięte w 2020 roku) oraz zakup piaskarko – solanek (zobowiązanie zaciągnięte w 2021 roku). W latach 2023 - 2024 planowane są wykupy przedmiotów z leasingu w formie wydatku majątkowego.